

Valvira

Lausunto

01.10.2018

V/39947/2018

Asia: VM183:00/2017 ja VM/1631/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valvira pitää hyvänä sitä, että sääntelyä kootaan yhteen lakiin. Lakiluonnos vaatii kuitenkin vielä jatkovalmistelua. Nykyisellään esitys on monilta osin vaikeaselkoinen ja tulkinanvarainen.

Hallituksen esityksessä kaavaillaan virastoille toimenpiteitä, joiden henkilöstöressurssitarpeet ja kustannusten arviointi ei vaikuta reaalistiselta.

2. Arvionne lukuun 2 Nykytila

-

3. Arvionne lukuun 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Hallituksen esitysluonnoksen tavoitteet ovat kannatettavia. Esitysluonnos ei kuitenkaan kaikilta osin vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin. Vaikka näin koottaisiin nyt eri säännökset yhteen, esityksen myötä tulee uusia haasteita.

5. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 1 yleiset säännökset (pykälät 1-4 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Erityisesti 2 §:ssä olevat määritelmät ovat uusia ja osin hämmentäviä. Määritelmien osalta ei kaikilta osin avaudu se, mikä niiden suhde on nyt käytössä oleviin määritelmiin. Olisi hyvä harkita, ovatko kaikki uudissanat tarpeellisia vai voitaisiinko joitakin hyviä ja kansainvälisestikin käytössä olevia sanoja käyttää edelleen.

6. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 2 Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yleinen ohjaus (pykälät 5-9 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Tiedonhallinnan yleinen ohjaus vaatii vielä selkeyttämistä. Valvira toteaa, että on hieman vaikea hahmottaa uuden tiedonhallintalautakunnan tehtävää ja millä tavoin se toimisi tehokkaammin kuin Kansallisarkisto. Joka tapauksessa vaikuttaa siltä, että tiedonhallintalautakunnan resurssit ovat melko vähäiset. Lautakunnan osalta hieman huolestuttaa myös se, onko toiminta pitkäjänteistä.

Valvira haluaa todeta sen, että sillä on ollut paljon yhteistyötä Kansallisarkiston kanssa ja sekä ohjaus että neuvonta ovat olleet asiantuntevaa ja yhteys on ollut keskustelevalta. Muun muassa arkistojen seulonta ja mahdolliset siirrot Kansallisarkistoon ovat sujuneet hyvin ja keskustellen saavutetussa yhteisymmärryksessä.

7. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 3 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen (pykälät 10-12 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

8. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 4 Tietoturvaluokitus (pykälät 13-18 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Lokitetien kerääminen olisi hyvä saattaa Valtorin tehtäväksi kaikkien valtionhallinnon virastojen osalta.

9. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 5 Turvallisuuksiluokitus (pykälät 19-22 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

10. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 6 Asian ja palvelujen tiedonhallinta (pykälät 23-26 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

-

11. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 7 Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa (pykälät 27-31 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Todettakoon tässä yhteydessä, että Valvirassa jo on sähköinen asiointi ja saapuvat paperiset asiakirjat pääsääntöisesti digitoidaan (skannataan), kun ne saapuvat virastoon.

Valvira pitää kannatettavana sitä, että tämän lakiehdotuksen mukaisesti asiakkaalta ei kysyttäisi asiakirjoja kuin yhden kerran, jos tiedot ovat viranomaisen käytettävissä teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avulla.

29 §:n osalta yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että pykälän 1 momentti ei tulisi sovellettavaksi, jos viranoamisten tietojen luovuttaminen olisi epäsäännöllistä eikä tietoluovuttamiseen liittyvää tietotarvetta voitaisi vakioida, vaan tietotarpeet vaihtelisivat eri

tilanteissa. Yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan myös, että tällöin tietopyynnöt tehdään yksilöitynä erikseen esimerkiksi sähköisiä tiedonsiirtojärjestelmiä käyttäen, jolloin myös tiedot luovutetaan sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttäen tai muutoin soveltuvalla tavalla. Tätä olisi hyvä avata hieman esimerkein, millaisia tilanteita tässä tarkoitetaan ja mitkä ovat ne säädökset, joiden perusteella toimitaan, jos ei toimita tämän pykälän perusteella.

12. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi (pykälät 32-38 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

32 §:ssä todetaan, että viranomaisen on määriteltävä toiminnassaan syntyvien tietoaineistojen ja niissä olevien asiakirjojen ja tietojen säilytysaika, ellei laissa ole säädetty erikseen säilytysajoista. Pykälässä todetaan myös, mitä määrittelyssä on otettava huomioon. Valvira esittää huolensa sen suhteen, takaako tämä määrittely yhdenmukaisuuden valtion virastoissa ja laitoksissa.

13. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 9 Erinäiset säännökset (pykälät 39-40 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Siirtymäajat ovat liian lyhyitä ottaen huomioon ne toimenpiteet, joita mm. virastoilta edellytetään.

14. Muut huomiot

-

Vaikutusten arviointi

Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen:

-

Tietoturvallisuus:

-

Asian ja palvelujen tiedonhallinta:

-

Tietoaineistojen luovuttaminen ja sähköinen luovutustapa:

-

Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi:

-

Muuta huomioitavaa:

Kustannusten arviointi todetaan haasteelliseksi, mikä näkyikin arvioissa. Tässä esitysluonnoksessa virastoille esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen vaatii resurssointia ja tietojärjestelmien osalta kustannuksia. Mm. tekniset rajapinnat saattavat edellyttää toimintoja, jotka eivät käytettävissä olevilla järjestelmillä onnistu.

Henriksson Markus
Valvira

Kujala Ritva
Valvira